

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز چهارشنبه ۲۷ اسفند ماه ۱۳۲۰

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بقیه شور گزارش کمیسیون دادگستری راجع به منع احتکار و تصویب آن
- ۳ - تصویب چهار فقره گزارش کمیسیون مرابحه و مرابحه
- ۴ - موقوف و دستور جلسه بعد - غنی جلسه

مجلس ده دقیقه پیش از ظهر براسم آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس روز پیش را آقای (ملوسی) منتهی قرائت نمودند

رئیس - بقیه مذاکرات در ماده مقدمه لایحه منع احتکار شروع میشود. آقای وزیر دادگستری فرمایشی داشتید ؟
 وزیر دادگستری (آقای آملی) - اجازه بفرمائید تمام پیشنهادات خوانده شود آوقت .
 طباطبائی - پیشنهادات قرائت شود بعد توضیح بدهند (صحیح است) .
 ملک مدنی - هم پیشنهادات خوانده شود آوقت توضیح داده خواهد شد .
 رئیس - بسیار خوب پیشنهاد ها خوانده میشود :

۱ - تصویب صورت مجلس |
 رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری نشد)
 صورت مجلس تصویب شد
 ۲ - بقیه شور لایحه قانونی منع احتکار و تصویب آن |
 رئیس - آقای ملک مدنی .
 ملک مدنی - بنده در صورت مجلس عرضی ندارم .
 رئیس - راجع بصورت مجلس نیست راجع بقانون احتکار اجازه خواسته بودید .
 ملک مدنی - پیشنهادات خوانده شود آوقت عرض خواهم کرد .

(مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

این مذاکرات مشروح سی و پنجمین جلسه از دوره سیزدهم قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه - آقایان ، اقبال - انصار

غائبین بی اجازه - آقایان ، نوابت - نواب پردی - اورنگ - ربکی - صدر - خزانه نوری - معتمد سنگی - اطامی - شیرازی

دکتر ادهم - دبستانی - دکتر نزل ابانغ - دهستانی - آصف - عدل - صادق وزیري - منشار - بوداغبان ،

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان ، پوپ اسفندیاری - اکبر - نیکپور .

پیشنهاد آقای ملک مدنی و هشت نفر از آقایان نمایندگان تبصره بماده هفده پیشنهاد میشود:

دهات بلوکات از بازرسی در قسمت خوار بار مستثنی است مگر آنکه در محلی از انبار گندم و جو مطلع آوقت بوسیله فرمانداری محل و دارائی آن محل بازرسی شده اگر خوار باری اضافه از احتیاجات محل بدست آوردند ضبط نموده قیمت آنرا میپردازند. ملک مدنی - اعتبار - امیر تیمور - مکرم افشار - محمد محیط لاریجانی - مؤید ثابتی - بیات وزیر دادگستری - امضاها لازم نیست خوانده شود فقط پیشنهادها خوانده شود.

رئیس - آقای ملک مدنی بفرمائید توضیح بدهید.

ملک مدنی - عرض کنم که این پیشنهاد را بنده و جمعی از آقایان امضاء کردیم و در جلسه قبل تقدیم مقام ریاست کردیم. امروز قبل از تشکیل جلسه علنی کمیسیون تشکیل شد و آقای وزیر دادگستری نظر خوبی گرفتند برای حل این پیشنهادات و بالاخره در آنجا مذاکرات مفصلی شد و راجع به این پیشنهاداتی که شده اینطور آقای وزیر دادگستری در نظر گرفتند که در آئین نامه این قانون این منظور را تأمین و پیش بینی نمایند. (صحیح است) بالاخره ما که این پیشنهاد را تقدیم کرده ایم نظرمان این نیست که دهات از بازرسی مستثنی شود بلکه نظرمان این است که بطور کلی زارع و دهانی گرفتار مأمورین و بازرسیهایی که ممکن است جریانی را در دهات تولید کند واقع نشود و الا البته اگر در دهات جنسی باشد که گزارش داده شود تحت نظر هیئتی که صلاحیت داشته باشند همه ماها موافقیم بعد از آنکه تشخیص داده شد که مازاد از مصرف آن ده است تحت نظر آن هیئت ضبط شود و بقیمت عادلانه پولش را بدهند. ما بالاخره تجربه و سوابق زیادی داریم در کمیسیون بنده با آقای وزیر دادگستری عرض کردم الان هنوز این قانون از مجلس نگذشته در ارک و ملایر و گلپایگان و حدود ما و سایر نقاط مأمورین دارائی شروع کرده اند در دهات بمزاحمت مردم و رعایا و باین سوابقی که ما داریم البته آقایان میدانند که در این موقعیکه دولت

حسن نیت دارد و مجلس هم با نظر دولت موافق است البته باید محتسب را جلو گیری کرد و اشخاصی که میخواهند در این موقع سوء استفاده کنند بدترین و شدیدترین مجازات و کیفر گرفتار گردند ولی طوری هم بشود که بکمر تبه یکدسته مردم زارع و دهانی بی گناه گرفتار یکدسته مأمورین بشوند که یک سوء استفاده هائی بکنند و مردم دچار زحمت و ابتلاء بشوند ما تجربه داریم و چندین مرتبه دچار این مزاحمت ها شده ایم از طرف بعضی از مأمورین دولتی و این دیگر مال گذشته هایست که بگوئیم جزء تاریخ است همین پارسال گذشته و دوسه سال قبل بود که مأمورین رفتند دهات و اسباب مزاحمت عموم رعایا و زارعین را فراهم کردند بهر صورت در کمیسیون دادگستری و بازرگانی که تشکیل میشود برای تنظیم و تدوین آئین نامه در آنجا این نظر باید تأمین شود و همینطور هم آقای وزیر دادگستری وعده فرمودند بعلاوه فرمودند برای بازرسی دهات هیئتی در نظر گرفته میشود باینجهت ما هم موافقت کردیم در آئین نامه البته این نظریات تأمین میشود و خواهش میکنم برای اینکه مأمورین که بولایات و شهرستانها فرستاده میشوند یا از مرکز دور هستند همه شان متوجه شوند بافکار و نیت دولت آقای وزیر دادگستری این بیانی را که در کمیسیون دادگستری فرمودند در مجلس هم توضیح بدهند که در جرائد منتشر شود مردم هم بفهمند و از شر مزاحمت مأمورین راحت شوند تا این منظور در آئین نامه تأمین گردد (صحیح است).

رئیس - آقای دکتر ملک زاده.

دکتر ملک زاده - بنده با این پیشنهاد مخالف هستم و آطوریکه استنباط کردم آقایان مسترد میدانند پیشنهادشان را اگر مسترد میدانند که مزاحم نشوم و اگر مسترد میدانند که بنده عرایض را نسبت بمخالفت با این پیشنهاد عرض کنم وزیر دادگستری - همه پیشنهادات را اجازه بفرمائید بخوانند.

دکتر ملک زاده - پس اجازه بنده محفوظ باشد تا خانمه قرائت پیشنهادات.

رئیس - بقیه پیشنهادات خوانده میشود:

پیشنهاد آقای مهندس و جمعی از آقایان نمایندگان. پیشنهاد میکنیم تبصره ذیل بر ماده ۱۷ افزوده شود:

بذر و آذوقه سالیانه مردم ده اعم از رعیت و کارگر و خوش نشین باید تأمین شود و مازاد از احتیاج آنها را دولت خریداری خواهد کرد. مهندس - کاظم جلیلی - نواب یزدی - ناهید - ناصری - محمد محیط - دهستانی - گودرزیا - مکرم افشار - افخمی و عده دیگر از نمایندگان

پیشنهاد آقای حمزه تاش و جمعی از نمایندگان:

پیشنهاد مبنمائیم در ماده ۱۷ پس از عبارت عائله خوش بذر و مساعده هر دهقانی برای کشاورزان و زارعین و ساکنین تا سر محصول الی آخر ماده

پیشنهاد آقایان: بیات و ناصری و اعتبار:

ماده ۱۷ را بشرح ذیل پیشنهاد مینمایند:

ماده ۱۷ - آئین نامه راجع به تعیین انواع کالاهای مورد احتیاج عموم و همچنین صورت کالاهای ضروری مقداری که هر کس می تواند برای مصرف خود و خانواده خویش و نسبت بمالکین برای بذر و مصارف ده و کسری نان ساکنین ده داشته باشد تا آخر ماده

پیشنهاد آقای ناصری:

پیوست تبصره زیر را بماده ۱۷ پیشنهاد میکنم:

تبصره - بذر بمقدار معمول محل و به تناسب شماره جفتهای دائر و گندم خوراک ساکنین دهات از مقررات این قانون مستثنی است.

پیشنهاد آقای ناهید:

بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۱۷ گنجانیده شود: غله که برای نان سالیانه کارگران و بذر پاییزه و بهاره و خرج قنات مالک ناچار است پیش خود نگهدارد از این قانون مستثنی و جزء احتکار شناخته نمیشود.

وزیر دادگستری - پیشنهاداتی که قرائت شد بطوریکه ملاحظه فرمودید اگر خلاصه کنیم دو منظور را در

بردارد یکی تأمین آذوقه اهالی است یکی هم در طرز اجرای این قانون است.

آنچه که برای طرز اجرای قانون است که اسباب نگرانی برای آقایان نمایندگان محترم فراهم شده بود اگر چه بنده سابقاً هم توضیح مفصل عرض کرده بودم که بچه ترتیب در نظر است بعداً این قانون اجرا شود و طرز اجرای این قانون را نباید مقیاس در گذشته گرفت ولی با توضیحاتی که در کمیسیون هم مذاکره شد و عرض کردم بطوریکه آقای ملک مدنی هم اینجا فرمودند بنده عرض کردم که گذشته از اینکه عملی نیست مأمورین بروند در دهات و تفقیحات بعمل آورند نفوس کنند و بدینند که کی چهارمین پنج من گندم دارد و از این راه مأمورین بدی سوء استفاده کنند و مزاحمت برای اهالی برای زارع و بی مالک فراهم نمایند تازه اینقدر هم مأمورین نداریم که تمام دهات و خانهها بفرستیم و دولت هم اسلحه و چو نظری را ندارد در همین ماده هفدهم که ملاحظه می فرمائید طرز اجرای کار بکلی بطور دیگری در نظر گرفته شده است و در ماده ۱۷ ما پیش بینی کردیم که برای قسمتهای مختلفه این قانون و طرز اجرا و ترتیب عمل در آن آئین نامه که تنظیم میشود پیش بینی خواهد شد و این آئین نامه هم در تحت نظر خود آقایان که در کمیسیونهای دادگستری و بازرگانی جمع میشوند و با کمک و مساعدت آقایان محترم تنظیم و تدوین خواهد شد و خواهد گذشت پس هر گونه اصلاحی را در نظر داشته باشند آقایان در کمیسیون در ضمن تدوین آئین نامه منظور خواهد شد و هر راهی که بهتر بمقصد برساند تأمین میشود. مقصود چیست؟ مقصود این است که از احتکار جلو گیری کنیم ولی مقصود این نیست که ما مزاحم مالک و زارع و رعیت و مردم بشویم. ما می دانیم که البته زارع نمیشود محتسب باشد حتی مالک هم در خیلی از جاها محتسب نیست بعضی ها را هم اگر شیطان گولشان بزند باید مطابق قانون منع احتکار با آنها رفتار کنیم ولی البته محتسب هست و احتکار هم میشود و بیشتر هم البته در نوبت دهات پیدا میشود و همانطور که بنده سابقاً هم عرض کردم انبارهای

کنند مرا محترمین نمیآوردند در شهرها نگاه دارند البته بیشتر در دهات پیدا میشود بنا بر این باید در دهات رفت و اگر هست بیرون آورده و از احتکار جلو گیری کرد و اینکه فرمودند مأمورین میروند و اسباب زحمت مردم را فراهم میکنند بنده عرض کردم طرز عمل را در آئین نامه با بهترین وجهی پیش بینی میکنیم و شاید اگر آقایان صلاح بدانند این را در تحت نظر آقایان معتمدین محلی قرار بدهیم بطوری که منظوری که دولت و آقایان نمایندگان محترم دارند بخوبی اجرا شود و بتوانیم از احتکار جلو گیری کنیم و از مفاسدی که بعد هست و خطراتی که برای جامعه از این مطلب حاصل میشود جلو گیری کنیم و الا منظور دیگری نیست و در کمیسیون در ضمن تصویب آئین نامه طرز اجرا با بهترین وجهی تأمین میشود و در نظر گرفته میشود و آقایان هم همانطور که آقای ملک مدنی فرمودند منظور اجرای قانون است و چون از این حیث کاملاً پیش بینی شده است انشاء الله آقایان هم از پیشنهادهای سابق صرف نظر میفرمایند حال میماند موضوع تأمین آذوقه اهالی و بذری که برای ده تأمین کشت لازم است این را هم پیشنهادی داده بودند آقایان که مدعا را ما در اینجا پیش بینی کردیم در ضمن ماده ۱۷ این منظور هم حالا اصلاح میشود و تأمین شده است دیگر اشکالی برای کسی پیش نمی آید ماده را حالا بنده میخوانم. ماده ۱۷ آئین نامه راجع به تعیین انواع کالاهای مورد احتیاج عمومی همچنین صورت کالاهای ضروری و مقداری که هر کس میتواند برای مصرف خود و عائله (ناصری - خانواده) بله خانواده خویش و نسبت بمالکین برای بذر و مصارف ده و آذوقه ساکنین ده داشته باشد و طرز خرید و تعیین قیمت و همچنین آئین نامه های دیگری که برای اجرای این قانون لازم باشد الی آخر. پس این منظور هم کاملاً تأمین شده (صحیح است).

رئیس - آقایان پیشنهادها را پس گرفتند رأی گرفته میشود بماده هفدهم با اصلاحی که شده است موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

ماده ۱۸ - اجرای مقررات قوانین دیگر در قسمتی که مخالف با این قانون است تا وقتی که این قانون مجری میباشد موقوف خواهد بود و این قانون از تاریخ تصویب قابل اجرا میباشد.

رئیس - آقای طباطبائی.

طباطبائی - بنده عرض مختصر است در آخر ماده نوشته شده است که این قانون از تاریخ تصویب قابل اجراست در صورتیکه اجرای قانون را چنانچه در ماده ۱۷ ملاحظه میفرمایند موکول به بعد از تصویب آئین نامه شده است و این مطلب یعنی از تاریخ تصویب این قانون با آن نظری که گرفته شده سازگار نیست اگر موافقت بفرمائید نوشته شود بعد از تصویب آئین نامه.

وزیر دادگستری - البته برای اجرای قانون آئین نامه لازم است و پیش بینی هم شده است که بموقع اجرا گذاشته شود ولی برای اجرای آئین نامه هم ممکن است و باید معلوم باشد که قانون از چه وقت باید اجرا شود این جور قوانین که کیفیت خاصی دارد و ممکن است که اگر بتأخیر افتد اشکالاتی و حتی خساراتی برای جامعه پیش بیاید و مفاسدی برای اجرای قانون حاصل شود بهتر است بفوریت به موقع اجرا گذاشته شود و برای اینکه بفوریت بموقع اجرا گذاشته شود نوشته شده است از تاریخ تصویب پس باید این قوت قابل اجرا بودن را بهش داد و البته آئین نامه اش را ما مجدداً می آوریم.

رئیس - آقای انوار

انوار - این قانون حالا بهر ترتیبی هست مجلس با حسن مساعدتی که با دولت دارد این قانون را میگذرانند و همه آقایان تصدیق میفرمایند که این قانون چقدر تماس با افراد دارد (صحیح است) قانونی است خیلی مشکل و باعث گرفتاری همه مان میشود در تفهیمش پس باید به اندازه امکان و بر همه ماهاست که در موادش دقت کنیم پس اینکه همینویسد این قانون بعد از تصویب بموقع اجرا گذاشته میشود و قوانین دیگر در قسمتی که مخالف با این قانون هست

تا وقتی که این قانون مجری باشد ملغی خواهد بود. این اشکال تولید میکند در صورتیکه ما متوجه هستیم به اینکه این قانون تماس با تمام افراد دارد همه گرفتار هستند همه باید عمل کنند همه باید با دولت کمک کنند پس دولت هم باید سعی کند که این قانون را واضح بنویسند مخصوصاً تقاضا میکنم آقای وزیر دادگستری که اعضاء زیاد دارند مقررات قوانین دیگری که تماس با این قانون دارد و با اجرای این قانون آن قوانین موقوف است آنها را یاد آوری کنند که ما در آئین نامه ذکر کنیم که هم مأمورین که در مقام اجرا هستند متذکر باشند و هم مردم بدانند که قانون چه ترتیبی است مکرر بنده عرض کرده ام در کمیسیون هم عرض کرده ام که مملکت ما سواد ندارند قوانین هم در اینجا باید طوری تنظیم شود که همان مردم بفهمند بنده پشت تریبون حرف میزنم آقای وزیر دادگستری هم جواب میدهند و بقیه داریم که همینطور اجرا میشود مثلاً ما میگفتیم که اگر يك لايجة در تعریف مشروطیت بنویسیم تمام مملکت مشروطه میشود ولی دیدیم که خیر ز عشق تا به صبوری هزار فرسنگ است باید چقدر زحمت بکشیم تا معنای مشروطیت و دموکراسی را بدانند و بفهمند خدا میداند حالا اینجا هم همین جور است ما با حسن عقیده که بدولت داریم دولت هم با حسن عقیده که در اجرا دارد قانون و اجرای قانون در نظرشان خیلی سهل است ولی خدا شاهد است اینکه آقای ملک مدنی فرمودند و ما میگوئیم دیده ایم که مأمورین ما چه جور در ولایات هستند و چه بدبختی هائی از دست همان مأمورین مردم رسیده است و باز هم روی کار هستند یکمده هستند که دوسیه آنها را در کمیسیون عرایض بنده دیده ام دوسیه بزرگی تشکیل شده بود و حالا هم باز هنوز سر کار هستند و دولت آنها را تعقیب نمیکند مأمورینی که اینهمه تجاوز کرده اند بیست سال بود جرأت نمیکردیم حالا هم که ما جرأت میکنیم دولت جرأت نمیکند خدا یا چه بدبختی ما داریم تعقیب کنید مأمورین شردتان را اینجور که حقوق میدید مجازات هم بکنید وقتی که مجازات کردید درست میشود موضوع دوم همان موضوعی

است که آقای طباطبائی یاد آوری فرمودند اگر چه عبارت ندارد که این قانون از تاریخ تصویب اجرا میشود عبارتش قابل اجراست قابلیت همان مسئله هیولی و صورت است قابلیت اجرا غیر از نفس اجراست این است که از اینجا دولت میتواند استفاده کند نسبت بیک امور فوری و ضروری که او را تحت نظر بگیرد و نسبت بیک مسائلی که فوریت ندارد زودتر آئین نامه اش را یاد آورد در کمیسیون مجلس و تصویب کند.

وزیر دادگستری - آقای انوار چون همیشه حسن نیت دارند و میخواهند که اسباب راحتی مردم را فراهم کنند این است که همیشه سعی دارند که تذکرات خودشان را بدهند و ما هم با کمال میل قبول میکنیم. اما در این مورد بخصوص که فرمودند راجع بمقررات قوانین دیگر این مربوط به مأمورینی که بروند و کار هائی بکنند نیست این در واقع برای قاضی است و برای موقعی است که مقررات قوانین دیگر با این قانون که باید اجرا شود اختلافی داشته باشد و بایستی بدانند که با این قانون چه باید بکنند باین جهت است که ما گفته ایم که مقررات قوانین دیگر مادام که این قانون هست بموقع اجرا گذاشته نمیشود. اما اینکه فرمودند آنها را ذکر کنیم و ذکر اشکالی ندارد. اگر میشد معلوم بود که بطور کلی تمام مواد ذکر شود این بد نبود ولی فرض و احتمال میرود که چون قوانین زیاد است يك ماده يك وقتی پیدا شود که آن ماده اینجا ذکر نشده باشد و آنوقت تولید اشکال کند که این ماده که بوده است با این ماده چه باید کرد سابقه هم دارد و خیلی از این قوانین را آقایان تصویب فرموده اند همین ترتیب و بطور کلی گفته میشود که مقررات قوانین دیگر که با قانون ما نحن فیه اختلاف دارد در قسمت این قانون بموقع اجرا گذاشته نمیشود و این برای وقتی است که قاضی وقتی مراجعه نمود باین قانون بداند چه بکند و چون نمیشود معلوم بود که تمام مواد درج شود و چیزی از قلم بیفتد باین جهت بهتر است باین صورت باشد تا بعد اشکالی برای قاضی نشود و راجع به مأمورین هم که فرمودند چند دفعه قبلاً عرض کردم و تصور

میکنم محتاج به تکرار نباشد که آئین نامه اجرای این قانون طوری تنظیم خواهد شد و با شرکت خود آقایان تصویب خواهد شد و در آنجا پیش بینی های لازم بعمل خواهد آمد که این اشکالاتی که میفرمایند از طرف مأمورین و تماس با مردم حاصل نشود و راجع به گذشته هم اشخاصی را آقایان میفرمایند هستند که باید تعقیب شوند اگر تعقیب نشده اند بنده مخصوصاً مینویسم خدمت آقایان که کی ها هستند و آقایان به بنده تذکر بدهند که از نقطه نظر وظیفه بنده هم بازرسی میکنم و البته تعقیب هم میکنم.

رئیس - آقای بیات:

مطابق قانون عمل کنیم و رفتار کنیم باید طوری کنیم که قوانین بطور خیلی واضح و آشکار در دسترس مردم باشد که بتوانند خیلی سهولت استفاده کنند این بود که بنده خواستم تذکر داده باشم که مخصوصاً آقای وزیر دادگستری توجه بفرمایند که برای رفع این اختلافات یک مرکزی باشد که در موقعیکه میخواهند این قوانین را پیشنهاد کنند یا در موقعیکه لغو میشود این قانون با سایر قوانینی که لغو میشود و یا مجری است تطبیق شود و هر کدام هم مخالفت دارد آن مواد هم معین شود که سهولت مردم بفهمند و در دسترس آنها باشد.

وزیر دادگستری - فرمایشی که آقای بیات فرمودند کاملاً صحیح است و همینطور هم هست و عمل هم شده است و مرکزی هم برای این کار هست در وزارت دادگستری برای تنقیح قوانین و مطالعات نسبت بقوانین و علاوه در اجرای قوانین و اعمال نظارتی که نسبت بقوانین میشود نظارت میکنند و در جای خودش هم رعایت اجرای قوانین با این وسائل میشود و نگرانی از این بابت نیست اگر صحبت سر دستگاه دولت و ادارات باشد باین وسیله منظور آقایان تأمین شده است ولی اگر صحبت سر مردم است مردم عوام که بطور کلی در هیچ جای دنیا درست وارد بقوانین نیستند و نمیتوانند درست تشخیص کنند و وسائل مختلفی که در جامعه هست از جمله آقایان و کلای دادگستری و از قبیل آن باین وسائل کارهای خودشان را انجام میدهند و اگر افراد فرد فرد بخواهند وارد این مبحث بشوند که کدام ماده را در چه جا بموقع عمل بگذارند این برای آنها میسر نیست و نمیتوانند و در هر کاری باید رجوع به متخصصین بکنند و در این مورد هم باید به ارباب فهم مراجعه کنند تا اینکه منظورشان حاصل شود. اما اینکه اینجاست که شده است بعضی اجرای قوانین و برای این است که معطل نمائید در موقع قضاوت در موقع اعمال موارد برای اینکه اشکالی پیش نیاید و تولید زحمت برای مردم نکنند از این جهت اینها نوشته شد و الا ممکن بود نوشته شود فلان ماده و فلان ماده موقوف الاجرا میماند ولی در اینجا گفته میشود که مواد بجای خودش باقی است منتها موادی که با این قانون ممکن

است مخالفتی داشته باشد آنها نسبت باین قانون موقوف الاجرا میماند و برای اینکه جلو گیری بشود از اینکار چون نوع دارد این قوانین و عده اش زیاد است و ممکن است در شماره یکی از آنها حذف شود و اشکالاتی پیش بیاید این است که اینطور کلی لازم است نوشته شود تا رفع آن اشکال را بکنند.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - جمعی از آقایان اجازه خواسته اند رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان که موافقت بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

همزه تلاش - اجازه بنده در این موضوع نیست سؤالی داشتم میخواستم یک چیزی را بپرسم جواب بدهند.

رئیس - شما در کلیات ثانی مذاکره بفرمائید. رأی گرفته میشود بماده هیجده آقایان موافقت بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. مذاکره در کلیات ثانی است آقای مخبر فرموند.

مخبر فرموند - عرض کنم اهمیت این قانون محتاج باظهار و تذکر و یاد آوری نیست بنده که اجازه خواستم چند دقیقه وقت آقایان را بگیرم و تصدیق بنده نقطه نظر فقط یک چیز است و آن این است که این قانون را بایستی بعقیده بنده بوسیله تبلیغات بمردم حالی کرد که باید تمام مردم همکاری بکنند. ما از اینکه بگوئیم مأمورین همه بدند و مردم محترمند بعقیده بنده این گفتن نتیجه ای ندارد شاید نتیجه بد هم داشته باشد برای اینکه هر وقت بنا شد بیات عده گفته شود خوب کار امیکنی دزدی و چه و چه و فلان یک فرض بفرمائید مردم آنها را که باید کمات کنند و امروز بایستی این منظور را انجام بدهند و تأمین بکنند هم بگوئیم محترم است و فلان این اگر هم نباشد خلاصه شاید در اثر این گفتن ها بکفایت خود داری بکنند. بعقیده بنده باید در این قسمت بکفایت بیشتر تبلیغ و تشویق و استمداد کرد از مردم و از مأمورین صالح. مأمورین صالح هم در بین مستخدمین دولت هستند بلکه عده شان هم کم نیست زیاد هستند منتها این است تا بحال آن کسی که کار بد کرده است مجازات بد ندیده است و آن هم که کار خوب کرده تشویق

نشده این است که همه در یک عرض واقع شده اند و اگر مستخدم خوب تشویق میشد و آن خائن و دزد یا مختلس هم شدیداً مجازات و اعلان میشد و همه می فهمیدند شاید عده صالحاً زیادتر میشد و آن اشخاص هم خود داری میکردند از کار بد و این کار نشده است و حالا هم گفته میشود دسته جمعی همه دزدند و حال آنکه اشخاص صالح هم خیلی هستند و این قانون بالاخص باید بدست اشخاص خوب سپرده شود یعنی اشخاصی انتخاب بشوند که سابقه بد نداشته باشند مختلس نباشند سوء نیت نداشته باشند آنها گرفتار دزد و اختلاس کننده کافی نیست برای این قانون باید حسن نیت هم داشته باشند بکفایت هم ملاحظه در کار داشته بدانند چه میکنند چون ممکن است که یک کسی باشد پول نگردد ولی نقدی سخت و شدید و تند باشد که اگر پول میگرفت بهتر بود تا آن تمدیش را بگذارد کنار برای اجرای این کار یک عده اشخاص ساده حقیقی از وزارت خزانة ها از هر وزارتخانه که باشند باید انتخاب کرد و این قانون را دست آنها سپرد برای اجرا مردم هم بعقیده بنده ایرانی و مسلمان هستند یک حس عاطفه و رأفتی همیشه داشته اند و نسبت باشخاص ضعیف و هائون هم همیشه در موقع عادی کمات کرده اند و در مواقع سخت هم ثابت شده است که کمات و همراهی میکنند اگر یک عده کمی هم پیدا شوند نوبی اینها و محترم باشند و بخواهند از خون مردم استفاده کنند بعقیده بنده این عده خیلی کم است و شاید یک طبقه خاصی باشند جاو گیری آنها هم بعقیده بنده خیلی مشکل نیست اگر ما بنا شد یعنی همه مردم با هم دیگر همکاری بکنند در اجرای این قانون حتی فرض بفرمائید آقایان نمایندگان در محل های خودشان ممکن است که هم مستقیماً نظارت بکنند و هم کسان و بستگان شان در اجرای این قانون ناظر باشند اگر یک مأموری از طرف دولت رفت و خواست یک تعدیاتی بکند بنده که نماینده فلان نقطه هستم نظارت کردم بستم من هم نظارت کرد و از اجحاف او جلو گیری کردیم طبیعتاً است قانون شاید خوب اجرا شود ولی وقتی جلوش را ول کردیم

بدیهی است او هم هر کاری دلش خواست میکند در هر حال این قانون بایستی با کمک و مساعدت تمام افراد این مملکت اجرا شود و اگر اجرا کردند همه که خوب حیات جامعه را حفظ کردند و اگر نشد و اهمال کردند و یا خدای نخواستند خواستند سوء استفاده کنند تنها این قانون یعنی این مجازات های این قانون آنها را بسخت ترین مجازات هایی که اینجا معین شده است خواهد رساند بالاخره کیفیت های خدائی هم هست و از آن گذشته از دست مردم هم راحت نخواهند بود.

رئیس - رأی گرفته میشود به مجموع مواد این قانون آقایانی که موافقت بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۳ - تصویب ۴ فقره مرخصی

رئیس - گزارش های کمیسیون عرایض و مرخصی قرائت میشود.

گزارش مرخصی آقای مهندس

آقای مهندس درخواست بیست روز مرخصی از تاریخ چهاردهم بهمن ۱۳۲۰ نموده اند و مورد موافقت کمیسیون عرایض و مرخصی واقع شده اینک گزارش آن بعرض میرسد
رئیس - آقایان موافقت بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

گزارش مرخصی آقای مؤید قوامی

آقای مؤید قوامی برای رسیدگی با امور شخصی مسافرتی بفارس کرده اند و در محل مریض و بستری شده و قادر بر حرکت نبوده اند در نتیجه هفتاد و پنج روز از تاریخ پانزدهم آذر ۱۳۲۰ غایب بوده اند و اکنون درخواست اجازه نموده اند کمیسیون عرایض و مرخصی پس از رسیدگی بکواهی پزشکان معالج عذر ایشان را موجه تشخیص داده و با مرخصی هفتاد و پنج روزه ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن بعرض میرسد.

رئیس - آقایانی که موافقت بر خیزند (اکثر برخاستند)

تصویب شد.

گزارش مرخصی آقای سلطانی

آقای سلطانی بواسطه کسالت که قادر بر حرکت نبوده اند

طبيب برای کمیسیون فرستادند باین ملاحظه با يك ماه موافقت کرد.

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - چون موضوع مرخصی ها در جلسه خصوصی ناپایداره ای مذاکره شد مرخصی یکسال را يك نفر نمیتواند در دو سال استفاده کند بنده تقاضا میکنم این قسمت را بگذارید در جلسه خصوصی حل شود.

دشتمی - کمیسیون راپزت داده است آقا رأی بگیرید. رئیس - اگر موافقت میکنید بگذاریم برای بعد چون اکثریت نیست مرخصی آقای دهستانی هم میدهاند

۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

تصدیق میفرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آینده فردا سه ساعت پیش از ظهر

(مجلس پنجشنبه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

گزارش مرخصی آقای صدر

جناب آقای صدر برای زیارت اعتاب مقدسه درخواست سه ماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند کمیسیون عرایض و مرخصی با یکماه آن موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود.

رئیس - آقای طوسی

طوسی - من خیال میکنم همانطور که برای آقای مؤید هفتاد و پنج روز تصویب شد و ایشان هم بمناسبت اینکه به عتبات مشرف بودند و در آنجا مریض بودند موافقت بفرمائید با هفتاد و پنج روز
رئیس - علاوه بر عتبات به مکه هم مشرف شده بودند.

آقای دشتمی

دشتمی - عرض کنم که دیگر وکیل حق اضافه خرج ندارد کمیسیون عرایض وقتی که یکماه تشخیص داده و تصویب کرده است دیگر مجلس نمیتواند بیش از این رأی بدهد و سه ماه بکنند مجلس باید بهمان خبر کمیسیون رأی بدهد.

رئیس آقای دکتر سمیعی

دکتر سمیعی - عرض کنم مرخصی آقای مؤید قوامی

بمناسبت اینکه تصدیق طبیب ضمیمه اش بود کمیسیون موافقت کرد ولی نسبت به مرخصی آقای صدر چون تصدیق

قانون

راجع بجاو گیری از احتکار

ماده ۱ - هر کس کالاهای مورد احتیاج ضروری عامه را که زیاده از مصرف خود داشته باشد و برای جاو گیری از فروش بدولت یا مردم پنهان نماید محکوم محسوب شده و برای دفعه اول علاوه بر ضبط عین کالا بحبس تأدیبی از سه ماه تا ششماه و کیفر نقدی معادل یک برابر قیمت کالای مزبور محکوم میشود .
و در صورت تکرار برای دفعه دوم مرتکب علاوه بر ضبط عین کالا بحبس تأدیبی از سه ماه تا یکسال و تأدیه کیفر نقدی معادل دو برابر قیمت کالای مزبور محکوم میگردد .

تبصره - هر گاه در حین عمل معلوم شود که مأمورین اجرائی بی جهت موجبات زحمت مردم را فراموش داشته اند مأمور مزبور علاوه بر کیفر مذکور در قانون کیفر عمومی از خدمت دولت برای همیشه منفسل و محکوم بچیران خسارت بشخص شاکی خواهد شد .

ماده ۲ - دولت میتواند انواع کالاهای مورد احتیاج عموم را (از خوراکی و پوشاکی و دارو و وسائل باربری و متعلقات و غیره) اعم از ضروری و غیر ضروری معین و آگهی نماید .

اگر کالاهای نامبرده طبق صورتمسکه رئیس هر خانواده میدهد زائد از مصرف شخصی و عائله صاحب آن باشد و دولت خرید آنرا برای مصارف کشور لازم بداند صاحب کالا مکلف است بفروشی که دولت معین مینماید آنرا بدولت بفروشد و در صورت استنکاف او از فروش دولت کالا را گرفته و بنرخ مزبور قیمت آنرا خواهد پرداخت .

ماده ۳ - دولت میتواند نسبت به تحصیل اطلاعات راجع به میزان موجودی کالاهای مورد آگهی و تعیین مصرف افراد و طرز تشخیص مازاد آن و سایر امور مربوطه باین موضوع و همچنین برای نسخه های پزشکی و فروش دارو مقرراتی با تصویب کمیسیون قوانین دادگستری وضع نماید که بموجب آن برای تخلف کنندگان بر حسب موارد تعیین کیفر خواهد شد و حد اکثر کیفر در اینگونه موارد از ده هزار ریال کیفر نقدی و یا ششماه حبس تأدیبی تجاوز نخواهد کرد .

ماده ۴ - دولت هر وقت مقتضی بداند میتواند قیمت هر کالائی را معین و اعلان نماید و در اینصورت کلیه بازرگانان و بنسکداران و خورده فروشها مکلف هستند مطابق قیمتی که دولت معین نموده آن کالا را بفروشند .

متخلف برای دفعه اول بکیفر نقدی معادل دو برابر قیمت کالائی که گران فروخته محکوم میشود .
و در صورت تکرار مرتکب بحبس تأدیبی از یکماه تا سه ماه و به کیفر نقدی معادل سه برابر قیمت کالائی که گران فروخته است محکوم میشود و علاوه دادگاه میتواند مرتکب را به محرومیت از شغل خود از یکماه تا ششماه محکوم نماید .

ماده ۵ - هر کس کالاهای مورد احتیاج عموم را که مطابق ماده دوم غیر ضروری اعلان شود برای جاو گیری از فروش پنهان نماید علاوه بر ضبط عین کالا بکیفر نقدی معادل یک برابر قیمت کالای مزبور محکوم میگردد .
و در صورت تکرار علاوه بر ضبط عین مال مرتکب به کیفر نقدی معادل دو برابر قیمت کالا و بحبس تأدیبی از دو تا ششماه محکوم میگردد .

ماده ۶ - صدور دارو و خوار و بار و اقسام دامها از کشته و زنده و بطور کلی کالاهای مورد احتیاج عموم از کشور ممنوع است . صورت این قبیل کالاها را دولت اعلان خواهد نمود .
متخلف برای دفعه اول علاوه بر ضبط عین مال بحبس تأدیبی از یکسال تا سه سال و بکیفر نقدی معادل دو برابر قیمت مالی که صادر نموده است محکوم خواهد شد .

و در صورت تشکیک برای دفعه دوم علاوه بر ضبط عین مال مرتکب بحبس مجرذاسه تا ده سال و پرداخت کیفر نقدی معادل پنج برابر قیمت مالی که صادر نموده است محکوم خواهد شد.

و در صورت تکرار برای دفعه سوم علاوه بر ضبط عین مال مرتکب بحبس ابد یا اعدام محکوم میشود.

تبصره - دولت برای کالاهائیکه زائد بر مصرف تشخیص دهد میتواند اجازه صدور دهد.

ماده ۷ - هر کس بعنوان واسطه معاملات یا دلالی نسبت بخريد و فروش خوار بار و دارو که از راه سفته بازی و نظایر آن صورت بگیرد موجب گرانی قیمت و یا کم یابی کالاهای مزبور شود بحبس تأدیبی از سه ماه تا دو سال و بکیفر نقدی از هزار تا ده هزار ریال محکوم میشود و هر گاه مرتکب دلال باشد بحسرو میت از شغل دلالی از دو تا پنج سال نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۸ - هر بازرگان وارد کننده کالا یا صاحب کارخانه باید کالای خود را بعمده فروش یا کسبه جزء و یا مستقیماً بمصرف کننده بفروشد و همچنین هر عمده فروش مکلف است کالائی را که از وارد کننده یا صاحب کارخانه خریداری مینماید بدون هیچ واسطه دیگری مستقیماً به بشکندار یا کسبه جزء و یا بمصرف کننده بفروشد.

متخلف اعم از خریدار یا فروشنده بحبس تأدیبی از دو ماه تا یکسال و بکیفر نقدی از پانصد تا پنجهزار ریال محکوم میشود و علاوه دادگاه میتواند مرتکب را بحسرو میت از شغل خود از دو ماه تا یکسال نیز محکوم نماید.

تبصره - معامله با دولت و با شهرداریها مشمول حکم این ماده نمیشد.

ماده ۹ - هیچ صاحب کارخانه ای نباید بدون موجب موجهی کارخانه خود را تعطیل و یا مقدار تولید آنرا بمیزانی کمتر از آنچه دولت معین نموده برساند.

متخلف برای دفعه اول بحبس تأدیبی از دو ماه تا شش ماه و در صورت تکرار بحبس تأدیبی از شش ماه تا سه سال محکوم میشود.

ماده ۱۰ - خرید کالاهای مورد احتیاج عموم که مطابق ماده دوم آگهی میشود بمنظور تجارت از طرف اشخاصی که حرفه آنان تجارت نیست ممنوع است.

متخلف علاوه بر ضبط عین مال به کیفر نقدی معادل دو برابر قیمت جنس خریداری شده محکوم میگردد. و در صورت تکرار علاوه بر ضبط عین مال بحبس تأدیبی از دو ماه تا یکسال و به کیفر نقدی معادل پنج برابر جنس خریداری شده محکوم میگردد.

خرید کالا از کشور های بیگانه طبق مقررات مشمول این ماده نمیشد.

تبصره - مقصود از تکرار مذکور در این قانون این است که کسی پس از صدور حکم و قطعیات آن باز مرتکب بزه های مذکور در این قانون بشود.

ماده ۱۱ - در امور جنحه مذکور در این قانون در صورت لزوم بازرجویی کلیه وظائف بازررس را دادستان یا جانشین او انجام میدهد.

مرجع شکایت از قرار بازداشتی که دادستان یا جانشین او صادر مینماید دادگاه شهرستان است مگر در مواردی که دادرسی باید در دادگاه بخش بعمل آید که در اینصورت مرجع شکایت دادگاه بخش خواهد بود. رأی دادگاه شهرستان یا دادگاه بخش در این موارد قابل شکایت نیست.

ماده ۱۲ - رسیدگی به بزه های مذکور در این قانون خواه در مرحله بازرجویی و خواه در مرحله دادرسی باید به فوریت و خارج از نوبت و مقدم بر هر کار دیگری بعمل آید.

ماده ۱۳ - مواد ۳۰۹ و ۳۱۰ آئین دادرسی کیفری در قسمت درخواست و کیس از رئیس دادگاه در موقع

رسیدگی به بزه های جنحه مذکور در این قانون اجباری نیست.

ماده ۱۴ - در کلیه مواردی که بموجب این قانون ضبط عین کالا مقرر شده در صورتی که عین موجود نبوده و یا دست دسی بآن نباشد دادگاه بجای ضبط عین مال مرتکب را بپرداخت قیمت آن محکوم خواهد نمود و در این موارد از موقع شروع به تعقیب میتوان عین کالا را بازداشت نمود تا تکلیف قطعی آن در دادگاه معین شود.

چنانچه پس از صدور حکم ضبط معلوم شود که عین مال را بزحاک از بین برده و از دست رس خارج نموده دادگاه صادر کننده حکم او را بپرداخت قیمت آن محکوم خواهد نمود.

ماده ۱۵ - راجع به طرز رسیدگی بفر از آنچه در این قانون پیش بینی شده مقررات آئین دادرسی کیفری باید رعایت شود.

ماده ۱۶ - صدی پنجاه از جرائم حاصل از این قانون برای توزیع دارو بطور رایگان بین فقراء کشور بوسیله وزارت بهداشتی بمصرف خواهد رسید.

ماده ۱۷ - آئین نامه راجع بتعمین انواع کالاهای مورد احتیاج عموم و همچنین صورت کالاهای ضروری و مقداری که هر کس میتواند برای مصرف خود و خانواده خویش و نسبت به مالکین برای بند و مصارف ده و آذوقه ساکنین ده داشته باشد و طرز خرید و تعیین قیمت و همچنین آئین نامه های دیگری که برای اجرای این قانون لازم باشد وزارت دادگستری با شرکت هر یک از وزارت های کشور و دارائی و بهداشتی و بازرگانی و پیشه و هنر که مأمور اجرای این قانون هستند هر یک در قسمت مربوط به آن وزارتخانه تهیه مینماید که پس از تصویب کمیسیونهای دادگستری و بازرگانی بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده ۱۸ - اجرای مقررات قوانین دیگر در قسمتی که مخالف با این قانون است تا وقتی که این قانون مجری میباشد موقوف خواهد بود و این قانون از تاریخ تصویب قابل اجرا میباشد.

این قانون که مشتمل بر هیجده ماده است در جلسه بیست و هفتم اسفند ماه یک هزار و سیصد و بیست تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری